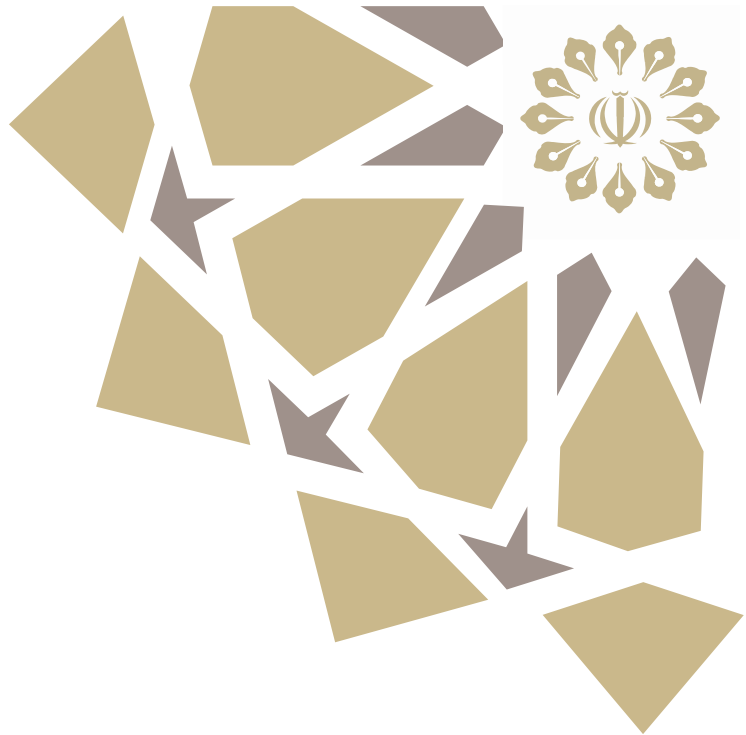

پژوهشکده شورای نگهبان
گزارش استدلالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

**اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان
صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران**

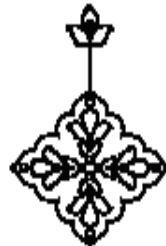
پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان
صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۵/۲۴

کد گزارش: ۱۴۰۱۰۵۱۰

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۰/۰۷/۲۴

پرونده شورای نگهبان

اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

درباره‌ی اساسنامه

هیئت وزیران در راستای اختیار حاصل از ذیل اصل (۸۵) قانون اساسی و به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷/۱۰/۳۰، «اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران» را بنا به پیشنهاد شماره ۶۰/۴۳۵۱۴ مورخ ۱۴۰۰/۲/۵ وزارت صنعت، معدن و تجارت در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۰/۵/۲۴ به تصویب رساند. پس از آن، این مصوبه جهت طی تشریفات قانونی مقرر در اصل (۸۵) قانون اساسی، جهت بررسی عدم مغایرت مفاد آن با موازین شرع و قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۵۸۷۵۵/۵۶۵۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۱، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۱۰۲/۲۷۹۴۱ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۴ به هیئت وزیران اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران»
هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۵/۲۴ به پیشنهاد شماره ۶۰/۴۳۵۱۴ مورخ ۱۴۰۰/۲/۵ وزارت صنعت، معدن و تجارت و به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت - مصوب ۱۳۷۷-^۱ تصویب کرد:
اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۲۳۹۵/ت/۳۱۹۰۷ هـ- مورخ ۱۳۸۴/۶/۱۲ به شرح زیر اصلاح می‌شود:
۱- ماده (۴)^۲ به شرح زیر اصلاح می‌شود:
الف- ...

پ- در بند (۱۴)، بعد از عبارت "انجام شده" عبارت "با روش‌های اجرایی مناسب مشارکت بخش عمومی-خصوصی از قبیل تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری، تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری، طرح و ساخت کلید در دست و یا ساخت، بهره‌برداری و مالکیت با پیش‌بینی تضمین‌های کافی و تدابیر بودجه‌ای" الحاق می‌شود.
۲- ...

۱. ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷/۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «...»
ماده واحده- هرگونه تغییر یا اصلاح اساسنامه‌هایی که به موجب تصویب مجلس شورای اسلامی به هیئت دولت واگذار شده است، چون تغییر نظر دولت محسوب می‌شود با هیئت وزیران است.»
۲. ماده (۴) اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران مصوب ۱۳۸۴/۴/۲۶ هیئت وزیران: «ماده ۴- موضوع فعالیت سازمان عبارت است از:
۱- ...

۱۴- ایجاد هماهنگی در احداث، اجرا و اداره امور شهرک‌های صنعتی و نظارت بر آنها به‌منظور استفاده مطلوب از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده.

▪ دیدگاه ابهام

به موجب بند (۱۴) ماده (۴) اساسنامه‌ی فعلی شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، ایجاد هماهنگی در احداث، اجرا، اداره و نظارت بر امور شهرک‌های صنعتی، بر عهده‌ی این شرکت قرار دارد. اصلاحات پیشنهادی در جزء (پ) بند (۱) مصوبه‌ی حاضر با این هدف به تصویب رسیده است که شرکت از این به بعد اجازه داشته باشد جهت انجام وظایف مذکور در اساسنامه خود، از «روش‌های اجرایی مناسب مشارکت بخش عمومی - خصوصی» نیز استفاده کند. اما روش «مشارکت عمومی - خصوصی» که در این اساسنامه به عنوان یک روش اجرایی جهت سرمایه‌گذاری تلقی شده است، فاقد تعریف قانونی است و همچنین ضوابط و چارچوب‌های تفصیلی نحوه‌ی این مشارکت نیز روشن نیست. از طرفی، لایحه‌ی نیز تحت همین عنوان توسط دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است که خود مؤید این است که استفاده از روش مذکور، مستلزم قواعدی با ماهیت قانون است. از این رو عبارت «مشارکت عمومی - خصوصی» در جزء (پ) بند (۱) مصوبه‌ی حاضر، به دلیل نداشتن تعریف قانونی مشخص، واجد ابهام است. به عنوان مؤید استدلال فوق می‌توان به رویه‌ی شورا در بررسی حکم مشابه جزء (۱) تبصره (۱۹) لایحه‌ی بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور^۱ اشاره کرد که شورا آن را با توجه به روشن نبودن «مفهوم، ضوابط و چارچوب طرح‌های

۱. تبصره (۱۹) لایحه‌ی بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مصوب ۱۳۹۹/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «تبصره ۱۹ - دستگاه‌های اجرایی مجازند در اجرای ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، از محل منابع بودجه کل کشور و دارایی‌های خود تمهیدات لازم را برای اجرای طرح‌های جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با منابع عمومی و اختصاصی و طرح‌های شرکت‌های دولتی با منابع داخلی از طریق انعقاد قرارداد در قالب ماده فوق با بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با اولویت بخش‌های خصوصی و تعاونی با مشارکت تعاونی‌های توسعه و عمران شهرستانی و دهیاری‌ها فراهم کنند.

۱- به دولت اجازه داده می‌شود تا ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر دستگاه اجرایی مندرج در این قانون را کسر و به ردیف شماره ۳۷-۵۵۰۰۰۰۰ واریز کند تا با اعتبار مصوب طرح‌ها و زیرطرح‌های دستگاه اجرایی مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون، در قالب یارانه سود، وجوه اداره‌شده و یا کمک، برای قراردادهای مذکور اختصاص دهد. جابجایی اعتبارات، طرح‌ها و زیرطرح‌های مندرج در قسمت

مشارکت عمومی و خصوصی»، واجد ابهام شناخت.^۱

▪ دیدگاه عدم ابهام

هیئت وزیران با ذکر عبارت «مشارکت عمومی - خصوصی» در این مصوبه، تنها به دنبال این است که صلاحیت کلی استفاده از این موضوع به عنوان یک روش سرمایه‌گذاری را برای شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی به رسمیت بشناسد. به دیگر سخن، این اساسنامه در مقام بیان صلاحیت‌ها، وظایف و اختیارات سازمان مذکور است و اساساً در مقام ارائه‌ی تعریف، تعیین ضوابط و قیود مربوط به روش «مشارکت عمومی - خصوصی» نیست. بنابراین در صورتی که این روش در قوانین آتی تعریف شود و ضوابط و قیود آن نیز تعیین شود، این شرکت بر طبق آن ضوابط قانونی از این روش اجرایی جهت سرمایه‌گذاری استفاده خواهد کرد. البته روشن است در صورتی که روش «مشارکت عمومی - خصوصی» در قوانین آتی تعیین تکلیف نشود، قاعدتاً این شرکت نیز از این صلاحیت خود نمی‌تواند استفاده کند. در هر صورت نیازی به تعیین ضوابط و قیود مربوط به مشارکت عمومی - خصوصی در اساسنامه‌ی پیش‌رو نیست و جزء (پ) بند (۱) مصوبه‌ی حاضر، فاقد هرگونه ابهام است.

→

دوم پیوست شماره (۱) این قانون و اولویت‌بندی آنها توسط سازمان برنامه و بودجه کشور انجام می‌شود. نحوه توزیع اعتبارات طرح (پروژه)‌های استانی توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان تعیین می‌شود. بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌توانند تأمین مالی را از طریق روش‌هایی چون تأمین مالی خارجی (موضوع بند (الف) تبصره (۳) این قانون)، منابع بانکی، بازار سرمایه و تسهیلات ریالی و ارزی صندوق توسعه ملی (با رعایت قوانین و مقررات موضوعه) انجام دهند.

۲- ...»

۱. بند (۱۷) نامه‌ی شماره ۹۹/۱۰۲/۲۴۴۷۴ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ شورای نگهبان: «۱۷- در تبصره (۱۹)، ۱-۱۷- در جزء (۱) این تبصره، با توجه به طرح‌های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) مصوبه، با توجه به روشن نبودن مفهوم، ضوابط و چارچوب آن طرح‌های مشارکت عمومی و خصوصی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.»

▪ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه هیئت وزیران در خصوص اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸):

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل یا جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

گزارش استدلالی

پژوهشگاه شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید بهشتی (ره)، خیابان شهید سرافراز،

کوچه پنجم پلاک ۱۱ کد پستی: ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳

تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۳۴۲۹

نمابر: ۰۲۱-۶۴۰۱۴۸۱۷

nashr-rc.ir

gcr.ac.ir